

1985

№22

ЛИСТОПАД

— Ти, синку, таких не їж — вони отруйні!

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

— Прощай, мила!..

— Ну, вважай, Сердюк переміг у змаганні: він краще за всіх похвалив директора.

День перший.

Отримав вказівку.

— Поїдеш,— сказало наше студійне керівництво,— на Хмельниччину. Фільм про школу конче потрібний... А їх там, отих шкіл, чи не з десяток до нового навчального року здали.

Ну, що ж, школа так школа. Слава богу, не новачок у кіно, сотні кілометрів відзнятої плівки за плечима маю. І про рекордні врожаї знімав, і про п'ятитисячні надої, і про пуски електростанцій... Нехай буде ще й школа... Ніяк, на жаль, не пригадаю, хто із великих педагогів про неї сказав, що це — кузня, де у повсякденній праці та навчанні виховується характер майбутніх громадян. Золоті слова.

Але ближче до діла. Фільм вирішили назвати «Здрастуй, школо!» Не дуже оригінально, правда, зате правильно. Зніматимемо так: світлий осінній ранок, з усіх куточків села поспішають до школи діти. На порозі їх зустрічає лагідною усмішкою директор. Потім ранкову тишу сколихує шкільний дзвінок. Далі — бесіда з директором. Він захоплено розповідає про нову школу, добрим словом згадає її творців-будівельників... Паралельно йдуть кадри — світлі, просторі класи, спортивні майданчики...

День другий.

Наша творча група прибула у село Шекеринці Ізяславського району. Село як село. І все, що потрібно за сценарієм, є: за кошти колгоспу тут яраказ нову школу побудовано.

Командую: оператору — приготуватися. Пішов перший кадр: світлий осінній ранок, з усіх куточків села йдуть діти. На порозі школи їх зустрічає директор — Віктор Васильович Марченко...

Але що це у нього в руках?... Кувалда та фуганок!.. І взагалі — де його лагідна макаренківська усмішка? Стоп-стоп-стоп!.. А що це за похмурі люди з відрами та кельмами юряться навколо нього? Нічого не втямлю... Виявляється, вчителі. Дивно! Підходжу до директора: так і так, мовляв, Вікторе Васильовичу, будь ласка, пояснить... Не пояснив. Побіг кудись. Майстри, каже, чекають...

Вирішили, що внесемо до сценарію поправку. Якось уже обійдемося без директора. Знімемо першим кадром приміщення нової школи. Вже й кінокамеру приготували, коли це оператор гукає: — Слухайте, Петровичу, а що знімати? Подивіться на цегляну кладку. Так-сяк зляпано. І розшивки ніякої. Та й вікна деякі не засклені...

Пригледівся — і справді. Не для мажорного фільму кадр вийде, а для «Сатиричного об'єктива». Невже ще одну поправку до сценарію вносити? Аж це, спасибі йому, один кмітливий школярик трапився. Пораду дав:

— Ви,— каже до мене,— не хвилюйтесь... Можливості кіно невичерпні. Нам на кіногуртку це казали. Приміром, зніміть нашу колгоспну комору. Там така кладка — на Києво-Печерську лавру тягне. А потім уже якийсь скомпонуюте.

Директриса

З кельмою

Із щоденника
режисера-кінодокументаліста

А що, ідея! Мо, й справді, ту комору... А на тлі її крупним планом дати будівельників Ізяславського міжколгоспбуду на чолі з М. Г. Потребенком. Мовляв, ось вони — творці нової школи. А далі — за сценарієм: у затишних класах ідуть уроки...

А втім — де це так стукає та гуркотить? І взагалі — якісь сторонні люди у спецівках коридорами вештаються. Нічого не розумію. А ось якраз і сам директор школи до нас крокує.

— Не дивуйтеся,— обтрушуючись, сказав Віктор Васильович,— це у нас будівельники міжколгоспбуду свої недоробки усувають. А ми, педагоги, їм підсобляємо. Тому, вибачайте, не зміг одразу вам приділити увагу. А взагалі я от що скажу: нічого путнього ви у нас не знімете. Школу державна комісія без світла та води прийняла. До того ж — дах у дірках, огорожу не дороблено...

Авжеж, кепські справи. Подібне, даруйте, ні в який кадр не лізе. Але ж не зривати завдання кіностудії. Подамось у Деражню. Там, кажуть, теж нову школу здали.

День третій.

Знову не поталанило... Директор деражнянської нової школи М. Ф. Шевцов також більше на муляра схожий, аніж на педагога. Заклопотаний ходить, специфічно-будівельні слівця вживає... Школа і досі як будівельний майданчик. Суцільний тарарам стоїть. Немовби й справді, — хай уже вибачає за таке буквальне трактування його вислову великий педагог, — як у тій кузні. Логарифми та образ Дубровського діти під стукіт молотків та зубил проходять. Кліч чесно, то я вже й сам заплачу — де у класі

учень, а де будівельник. По піонерських галстуках тільки й розпізнаю...

А роботи у будівельників — ой-ой-ой, скільки!.. Бо сантехніка у школі тече, дах у спортзалі протікає, лінолеум під ногами — у хвилях, мов дідівська пральна дошка...

До речі, про лінолеум. Він мені асистента із ладу вивів. Перечепився, бідолаха, та й гелпнувся. Довелося до травмопункту відправити.

Але як би там не було, фільм однак треба робити. Ходив я до начальника будівельного управління «Промбуд-3» М. В. Цікри. Цікавився, коли його підлеглі нарешті з об'єкту підуть. А він мені:

— Раніше зими й не сподівайтесь. Поки двері у класах підганяємо.

І хоча до кінематографії це не має ніякого відношення, все ж цікаво: що робили будівельники раніше? По суті, як розповідають очевидці, — нічого. На об'єкті працювали два-три чоловіки. І тільки за два тижні до здачі сюди було кинута авральні сили. Ось де було б знімати фільм на історичну тематику. Приміром, про спорудження єгипетських пірамід. Яка натура!..

День четвертий.

Куди ж податися? Поінформовані люди розповіли: подібним робом, себто зі штурмівщиною та в останній день, здавалися і приймалися школи і в Денисівці Білогірського району, і у Шмирях Волоцького, і у Мануїльському Теофіпольського... З купою недоробок здавалися і приймалися: там крани не діють, там вентиляція, там лампочок нема, там у спортзалах на вікнах решіток, там не працює котельня чи буфет, там не закріплено перила... Там... Там... Там-тарарам...

Проте це аж ніяк не зашкодило державним комісіям спокійнісінько підписати акти. Воно й зрозуміло, коли врахувати, що всі вони — маються на увазі члени комісії — свої люди, живуть та працюють тут же. А тому й не дивно, що голова деражнянської державної комісії А. І. Слободян та його колега з Ізяслава Л. А. Носковський ще й досі їздять у прийняті ними ж школи та вмовляють будівельників швидше усувати недоробки.

Правда, розповідають, що були тертя й поміж «своїми людьми». Але їх, тертя, утрясли в робочому порядку. Зокрема, принципову директрису Денисівської восьмичасної школи Г. М. Шевчук в останній момент вивели із складу комісії. І тепер, маючи у руках символічний ключ від школи, вона ніяк не втямить, до якого реально недіючого замка він підходить.

А раз так, то чи не зняти мені фільм про звичайне озонамилування, уроки якого дали хмельницькі будівельники разом із тими, хто їхню халтуру приймав?..

Сторінки із щоденника
до друку подав
та факти перевіряв
Ю. ІЩЕНКО.

НЕЗВИЧАЙНИЙ АРОМАТ

Чудовими пахощами парфумів збагатилися хлібини й торти, придбані останнім часом деякими киянами. Секрет незвичайної ароматизації виявився простим: дві машини автотранспортного підприємства № 11164, які розвозять хліб і торти, — з номерами 38-48 КИЩ і 45-07 КИЩ — використовуються справді по-ударному і не мають ані хвилини простою: спершу возять хлібопродукти, а потім парфуми, або ж — навпаки: спершу парфуми, а зати́м — хліб і торти. Результат — однаковий.

ГУЧНОМОВЦІ- МЕТЕОРОЛОГИ

РОВЕНСЬКА область. (Кор. ТАП). Жителі села Дядьковичі Ровенського району мають можливість, не визираючи у вікно, визначити, іде дощ чи його нема. Допомагає їм у цьому місцеве радіомовлення. Якщо надворі негода — гучномовці мовчать.

Як запевняють керівники райвузла зв'язку, найближчим часом вони постараються налагодити роботу радіолінії так, щоб гучномовці не просто інформували, а й заздалегідь, за кілька днів, попереджали про негоду.

КРУПНОПАНЕЛЬНА ЗАГАДКА

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА область. (Кор. ТАП). З незрозумілим явищем зіткнулися мешканці крупнопанельного будинку № 4 по вулиці Котляревського у Надвірній: на вулиці, скажімо, ледь моросить, а зі стелі в квартирах ллє, як із відра. Причину цього явища не змогли пояснити навіть керівники Івано-Франківського домобудівного комбінату, зусиллями якого споруджено згаданий будинок.

— Ми знаємо, — заявили вони кореспондентові ТАП, — що стіни в споруджених нами об'єктах опадів не тримають. За логікою, скільки води впаде з неба, стільки повинно бути її в квартирах. А от де береться зайва, збавити не можемо.

Все, що вміє говорити, знає, як кинути палити, більше того — подасть докладну інструкцію і наведе приклади з практики. Особливо тонко розуміють механізм відлучення від куріння ті, хто ніколи не брав до рук цигарок. Вони ведуть просто монументальну пропаганду бездимного життя, але водночас, хай вибачають мою зайву спостережливість, їх не можна вивести з-за столу, якщо на ньому лежить шмат торта чи ще якісь солодощі. Отут би їм прислухатися до курців, адже, на думку більшості останніх, кондитерські лігуміни можна просто не помічати.

І все-таки я кинув палити не внаслідок полеміки з солодіями, дії голкотерапії, нашіптувань невропатолога чи користування ще якимось підручним засобом. І зробив це відверто різко, сказав би навіть — з почуттям наче якоїсь помсти.

Сталося це в горах Карпатах на підході до вершини Говерли. Кожному хочеться час від часу утнути щось таке романтичне. От я і вирішив податися на знамениту вершину. Приятель мій на той час теж дозрів, йому так само захотілося зміцнити духом, дивлячись на світ з-за хмар. Ми й пішли. Я несучу рюкзак з «Орбітою», він — з консервами. Чудове схимницьке існування: посидимо біля ватри, з'їмо тюльки в томатному соусі, перекуримо і знову на плаї.

Але тут де не взявся якийсь гуцул, підходить до нас, просить прикурити, ділиться думками про реформу загальноосвітньої школи та інші актуальні питання. А на прощання бере наші сірники, а за це дарує чудову запальничку («Жеби нам було файно») і після обміну сувенірами скаче проваллями десь далі.

Через дві години після зустрічі з газдою гір зробили привал, але закурити не змогли. Не було вогню. Ми навіть посварилися, бо мені здалося, що приятель не знає, де натискати, щоб викресати іскру. Він кинув запальничку мені під ноги, плюнув і пішов геть. Я на це не звернув уваги, бо намагався добути із запальнички вогонь.

Лише наступного дня я наздогнав приятеля. Судячи з деяких ознак, ми були на найвищій точці Карпат. Але це нас не хвилювало. Обидва ми не курили, відколи бачилися з газдою гір, і краєвиди для нас поблякли.

Кілька разів ми спускалися з вершини і піднімалися на неї, шукаючи серед побутового туристського сміття коро-

бочку з бодай одним поламаним сірником, але марно. Знайшли, правда, кілька запальничок, але всі вони не хотіли запалюватися.

— А ти хотів би, щоб люди викинули щось порядне? — риторично запитав у мене приятель.

Коли ми спускалися, на заповітній стежині нас чекав якийсь гірський легінь.

— Чув я, що ви сірники міняєте на запальнички, — почав він, але ми не дали йому скінчити:

— Навпаки, друже, навпаки.

— То хоч дайте прикурити, — заблагав він, — бо от-от кину курити. Вже майже не тягне.

САМОКРИТИКА

Дві години у їдальні
Проходили збори.
Всі сердито виступали,
Наче ревізори.
Так і так... Нема контролю,
Облік занедбали,
А крадіжки — ті вже лихом
Для їдальні стали...
Та настав кінець промовам...
Кожен — за вузлицею,
І в підсобці стало пусто,
Що аж вітер свище.

Михайло КОСТИВ.

— А нас уже зовсім не тягне, — сказали ми і здивувалися своїм бадьорим, життєрадісним голосам. Ще б пак! Ми кинули палити.

Патентуючи відкритий нами спосіб боротьби з курінням, ми дізналися, що запальнички заводу «Львівприлад» (а саме з ними ми мали справу в мандрівці) давно відзначаються впертим небажанням будь-що запалювати. Як повідали компетентні фахівці, львів'яни виробляють і постачають у торгівлю газові запальнички з напрохуд великим набором дефектів: туге регулювання висоти полум'я, розбризкування пального, заїдання іскроутворного механізму тощо. І брак цей базується на надійній основі. Приміром, у першому кварталі з перевірених 6988 запальничок забраковано було 5548 — майже 80 процентів.

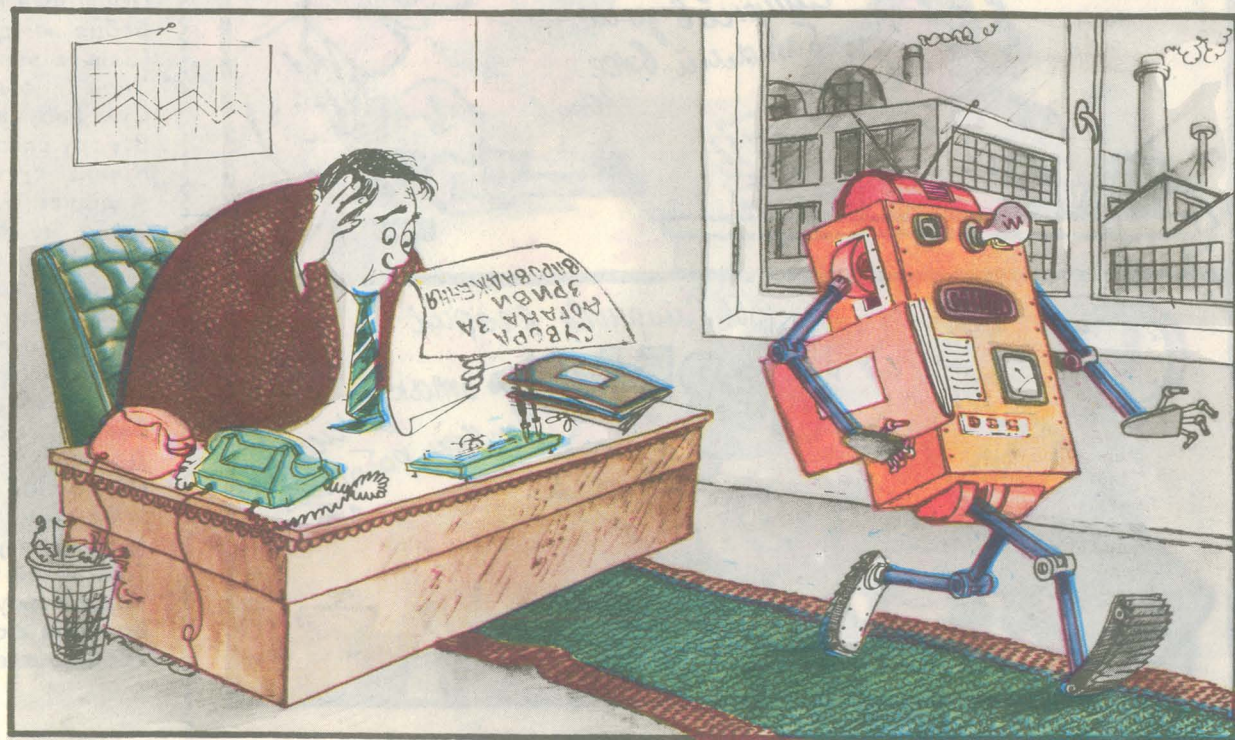
Приблизно такої ж якості виробляє завод деякі іграшки для дітей. А з кімнатними телевізійними антенами тут досягнуто абсолютного показника: за невідповідність зразкам і велику кількість дефектів було забраковано всю продукцію, яка перевірялася.

Та, зрештою, яке мені до цього діло? Я лише хотів розповісти світові про ще один перевірений спосіб, як кинути палити. Додам, що, заощаджуючи власні кошти, можна на Говерлу й не підніматися. Так само (тільки заощаджуючи державні кошти) не варто цього робити і директорів заводу А. Т. Павлюкову, щоб зрозуміти, що пропонує співгромадянам його підприємство.

В. ПАЛЬЦУН.

м. Львів.

Мал. В. СОЛОНЬКА

«Роботи, роботи ви мої, наробили клопоту ви мені!..»

Щ О я вам скажу... У вік НТР керівник без службової машини, як весілля без музики. Як без рук! У головк чи у трест підскочити, навідати об'єкти, заглянути в міністерство, знову ж таки, виїхати на риболовлю... Ну, про рибу — це я так. Хто там на неї їздить? Хіба що вряди-годи. Раз чи двічі на тиждень...

Буває, ще вчора сушиш голову: до роботи, до чи опісля на рибу гайнути? А нечистий нашптує: «Замість, замість роботи!»

Замість так замість. Заскочив ранком у свою контору, накрутив кого треба, зробив розгін, дізнався, чи нікуди сьогодні не викликають, — усе в темпі, в темпі і — гайда.

На бігу кинув через плече секретарці:

— Я на об'єктах.

Дорогою прихопив з собою Гордія Івановича та Семена Петровича, старих друзяк, ті прихопили торби — порядок.

Ідемо з вітерцем — день не стоїть!

Водій Вася — могила. «Ніде не був, нічого не чув, нічого не знаю». Теж рибалка запеклий. За кожну таку поїздку відгул отримує.

По дорозі прискіпався до нього

УСЕ — В ТЕМПІ!

ГУМОРЕСКА

автоінспектор:

— Куди їдете? Хто? Звідки?

— У підшефний радгосп, — рапортує Василь. — Це начальник і два його найближчі заступники. Дуже поспішаємо.

Інспектор козирає.

— Два відгули поза чергою, — призначає Вася ціну за виручку, коли від'їхали.

Аж ось і ставок.

Машину — в кущі, далі від стороннього ока. А самі, не гаючи, до роботи. Тільки вудлища свистять у повітрі. Дружно взяли, у себе в конторі вони б так бралися!

Позакидали вудки. Тихо. Сидять, не дихають. Пасуть поплавці. А ті й не ворухнуться. Даремно отак поспішали.

— Мо'... той? — пропонує Гордій Іванович.

— Давай, — дозволяю.

Тільки налили, а тут:

— «Байкал-три», «Байкал-три», вас викликає «Байкал-вісім».

Це — рація у машині, будь вона неладна.

Беру трубку.

— Що ти робиш? — питає колега із управління.

— Перевіряю об'єкт.

— Ну, і як?

— Не клює, — бовкнув і прикусив язика.

— Що, що?

— Ні кує, ні меле, — викручуюсь. — А ти чим займаєшся?

— Готуюся до наради. Ось-ось почнеться.

— Готуйся, готуйся...

Повертаючись від машини, глянув знічев'я поверх кущів. Що це? «Байкал-вісім» вудки розмотує. Готується...

Ну, стривай!

Через півгодини викликаю його по рації.

— Як, — питаюсь, — нарада?

— Щойно почалася, — каже збуджено. — Не заважай!

— Невже клює? — цікавлюсь єхидно.

— Ти що, не віриш? Приходь, подивись.

— Зараз, — кажу, — прийду.

І виходжу з кущів.

Колега мало у воду не впав, уздрівши мене.

Далі, об'єднавши зусилля, «нараду» проводимо разом, заодно «перевіряємо об'єкт».

Відтак і не зглянувшись, як робочий день наблизився до кінця. Швиденько змотуємо вудки і — гайда. За чверть до шостої треба встигнути на роботу. Накрутити кого слід, зробити розгін і дізнатися, чи нікуди завтра не викликають. Усе в темпі, в темпі, щоб на початку сьомої — дома. Дружина запізнень з роботи не вибачає.

Віталій КОВАЛЬ.

Справненько йде неробам зарплатня.
Ще й пенсію дадуть якогось дня.

НЕ СУМУЙ, СТАРА!..

У будинку престарілих Раді всі, мов дівтора, Бо ж яка подія — батька Син додому забира. Рідна кров! На «Волзі» власній Підкотив у всій красі. А до вікон прикипіли Дідусі і бабусі. І схвильовано принишкли, Розгубивши всі слова. Бо нечасто, ой, нечасто Отаке отут бува. Проводжа на ганку діда Бабця лагідна одна (Звів їх випадок, а нині Знов їх доля роз'єдна). Сум бабуню огортає — Втерти сльози поспіша, Кінчик хустки мне у жмені... А дідусь її втіша: — Ти не плач, моя голубко! Не сумуй, моя стара! Ненадовго мене звідси Любе чадо забира. Я у нього пропишуся І до тих пір поживу, Поки в місті він квартиру, Бач, отримає нову. Для онука зайві метри — Подарунок дідуся. А на тому і скінчиться Моя місія уся. Тож нехай тебе, старенька, Чорний смуток не гризе, Бо мене сюди невдовзі «Волга» знову привезе!

Григорій ГАРЧЕНКО.

„Мовчить, Оце... Красноноголовець!“

Не подумайте, що це така риба. Ми спочатку самі так подумали, коли вперше почули цей вираз у селі Токарівці на Київщині. Але, по-перше, при чому тут риба, коли вчені іхтіологи, як двічі по два, довели нам, що вона зовсім не мовчить, а дуже навіть навпаки — балакучішого створіння ще пошукати, — а по-друге, риб'ячою лускою в цьому населеному пункті не пахне ще з минулої осені, відтоді, як із ставка воду випустили і рибу виловили. Ну, без риби ще туди-сюди, а от без води сумнуватиме. Знаючи люди з райцентру Сквирі, правда, казали, що ставок нібито спущено для ремонту. Що ж, причина поважна. Але як ото на початку червня приїхало два трактори, покопирсалися два дні у землі — то на тому й годі. І залишилася на ціле літо бовваніти серед села, ніби більмо на оці, чорна-пречорна, чортополохом поросла чималенька місцина, обсаджена по краях вербами. Гарними такими вербами, поетичними, що ото знаєте:

Під горо-ою верба,
Під вербо-ою вода...

Тільки води, як на сміх, — катма.
— І коли буде, не знаємо, — жалісно зітхають токарівці. — Бо усі, до кого ми зверталися, мовчать, як Красноноголовець.

— Хто-хто?
— Начальник міжколгоспного рибного господарства!

Он воно що... З етимологією, себто походженням нового крилатого словосполучення, здається, все ясно. Неясно тільки, чим же утішити зажурених мешканців села з такою прехорошою назвою, з такими розчудесними вербами і — без ставка... А чим же тут утішиш, коли, справді, село без ставу — все одно, що красуня без привітної усмішки...

— Ага, ось хіба чим! — згадали ми нарешті і розказали токарівцям, що он у селі Дзюнькові Погребищенського району на Вінниччині вже п'ять років, як ставка немає. І нічого, звикли!..

Хоча який же там дідько звикли, якщо пишуть оце до редакції: «Перче, допоможи!..»

То оце починаємо клопотатися по інстанціях, щоб Перцеві до мітли хоч би парочку бульдозерів іще виділили. А ми вже тоді на ті курси, які там треба, походимо, з фейлетоністів на бульдозеристів перекваліфікуємось — і гайда ставки чистити! І в Токарівці, і в Дзюнькові, і в Трилісах Фастівського району (теж Київщина), звідки нам пишуть, що були колись і у них прекрасні стави, а тепер перетворилися на смердючі калюжі... І з Новороманівки Знаменського району на Кіровоградщині — та ж сама бісня: Перче, гвалт! Рятуй наш ставок, бо пропадає!..

Так оце ми й надумали: а що, як і справді редакційні стільці на сидіння у кабінах тракторів поміняти? Воно, звісно, не так комфортно, так зате ж користь буде... Бо воно, з одного боку, ніби й добре, коли кожен робить те, що йому за штатним розписом робити слід, — але раз ті, кому слід, не роблять, то комусь таки ж треба!

Тільки ось тут яка петрушка.

Ну добре, гайсонемо ми по ставках. А як же тоді бути із оцим ось листом: «Дорогий Перче! Допоможи нам відремонтувати дорогу, яка пролягає через наше село Нерубайське і зв'язує його, а також села Усатове, Велика Балка, філіал великого науководослідного інституту, з містом Одесою. І якою щодня їздять тисячі людей. Допоможи, бо працівники шляхово-експлуатаційного управління № 815 на чолі з Леонідом Михайловичем Ханіним, розширюючи магістраль Одеса — Ленінград, геть зруйнували оцю нашу дорогу, а лагодити — не хочуть. І навіть розпорядження начальника Одеського обшляхбуду Л. Ф. Чукана для них — не указ. Одна надія на тебе, Перче!»

Що його в лиха робити? Просити, щоб нам у редакцію до бульдозерів підкинули ще й котків та асфальтовкладальних машин?... Гм, а чим же тоді займатиметься Леонід Михайлович Ханін? Фейлетони на нас писатиме? І правильно зробить, бо ми, зі своєю кваліфікацією, там як наукаємо... Та ще й, до всього, кілком стирчатиме нам у мізках багатоквартирний будинок № 263 по вулиці Ленінській у Ровно, зданий жильцям з такою кількістю недо-

Мал. Р. САХАЛТУЄВА

— У тебе прекрасний будинок, чудова сауна, найостаннішої моделі машина — чого ж тобі ще не вистачає?

— Алібі!

бок, що іншим на цілий мікрорайон би вистачило... І найголовніше, ви знаєте, — так це те, що бракороби з будівельно-монтажного управління № 2 своєї халтури до ладу доводили і не думають! Незважаючи навіть на ту поважну обставину, що сам заступник начальника комбінату «Ровнопромбуд» тов. Мосницький відповів на критичний виступ обласної газети з цього приводу в категорично райдужних тонах: буцімто недоробки рішуче усунуто, а начальникові того управління В. Гольдину навіть — страшно вимовити! — вказано!... Отакечки грізно, знаєте, пальчиком керівним — у-у-у! — взяли та й вказали. Ну й, природно, одержавши таке кошмарне покарання, В. Гольдин на різних там неблагоустроєних новоселів, на пресу періодичну і навіть на своє грізне безпосереднє начальство — чхати хотів. З висотного будинку! Теж, до речі, зляпаного на тят-ляп, аби здихатися...

І знову — «уся надія на тебе, Перче!»

Так яким кандибобером все-таки порадите нам діяти? Куди його бігти? На що спрямувати нестерпну жагу кипучої практичної діяльності? Терміново хапати в руки фуганки-струганки і мчати у Ровно — зализувати залишені партачами дірки? Бо вони самі, бачте, не хочуть. От не мають бажання, і квит! А коли таке діло, то що ж, ми готові... Треба — то треба...

І, признатися по щирості, ми, було, вже й відомі місця від редакційних стільців одірвали, щоб оперативно пересадити їх на крісла авіалайнера позачергового рейсу Київ — Ровно, коли це тут перед самими нашими носами ляп! — на стіл новий лист: «Ой-ой-ой, Перче, допоможи!» А за ним — п'ятий, двадцятий, дев'ять тисяч вісімсот двадцять шостий... І, розважливо опустивши себе знов на робочі стільці, ми швиденько на мікрокалькуляторі прикинули: якби нам навіть закрити оце журнал і дружно розлетітися по всіх усюдах слюсарями й завізниками, телемаїстрами і приймачами склопосуду, — все одно нічого хорошого для нас із вами, дорогі читачі, з цього кандьору не вийшло б. Тим більше, якщо вже чесно признатися, «не коцегары мы, не плотники...», і з тої помічі нашої може вийти не стільки сміху, як сліз.

А тому давайте все-таки зупинимось і почекаємо, що відповість нам товариш Красноноголовець. Озветься ж він коли-небудь! Набридне, думаємо, мовчати... А разом з ним — і всі інші товариші, відповідальні за доручену їм роботу і які «в курсі дела», з котрого кінця за неї братися. А ми, тим часом, з вашого дозволу, продовжуватимемо займатися своєю!

В. БОЙКО.

Вітаємо ювіляра!

Поета-гумориста і лірика
Миколу ПЕТРЕНКА
з його другим 30-літтям.

Дружній шарж А. АРУТЮНЯНЦА

УСМІШКА

Тяжка печаль опосіла Миколу Васильовича. Життя по суті прожите, а скільки не зроблено, не написано! Все відкладав на потім... А тепер ось пальці так покрутило — ручки втримати не може, про друкарську машинку й казати нічого. І продиктувати несила — зуби геть повипадали, кілька літер не вимовляє, навіть рідні до пуття не розуміють, що він говорить.

Прикро: розпорошувався на дрібниці, а великих задумів так і не реалізував... А матеріалу стільки зібрав — тільки б писати. Пропаде. Усе к бісу пропаде. Нікому передати в надійні руки: ні учнів, ні послідовників нема. Діти пішли зовсім іншою дорогою. Доведеться, як Гоголю, все спалити...

Боже, а як він мучився за письмовим столом, шукаючи того єдиного, точного слова, що без промаху б'є в ціль. Адже для того, хто пише, головне, щоб йому вірили. Інакше робота втрачає будь-який сенс. Звісно, були в його житті періоди, коли йому вірили беззастережно, дослухаючись до кожного слова. Але все це вже в минулому. Тепер ніхто й не згадає. Якось зустрів на вулиці свого колишнього шефа, так той тільки й сказав:

— Ех, Миколо Васильовичу, не той жанр ви обрали. З вашою енергією, наполегливістю, з вашою дивовижною фантазією, вигадливістю треба було б романи писати, художні полотна, а не анонімки.

Анатолій ШЕВЧЕНКО.

«А ми нетутешні...»

Уявіть собі лікаря, що недавно влаштувався на нову роботу. Йому кажуть: «Голова болить», а він: «Нічого не знаю. Я нетутешній». Що б ви сказали про компетентність такого спеціаліста?

З чимось подібним ми зіткнулися в одній профспілковій організації на Херсонщині. Але краще, мабуть, спочатку.

В радгоспі ім. Шевченка Цюрупинського району працювала зоотехніком Усольцева З. П. Непогано, знати, працювала, якщо у 1982 році її визнали переможцем у Все-союзному соціалістичному змаганні. А визнавши, нагородили достойно — безкоштовною туристською путівкою в одну із соц-країн. Що й засвідчила постановою № 13 президії Херсонського обкому профспілки працівників сільського господарства від 20 грудня 1982 року.

Відгрімилі оплески, стали потроху забуватися поздоровлення. Минав час, а путівки все не було. «Може, забули?», — почала турбуватися Зоя Павлівна і, долаючи ніяковість (що не кажіть, а домагатися власної премії все ж незручно), подзвонила в обком профспілки. Але на тому кінці дроту без будь-якої ніяковості відказали:

— Вам у путівці відмовлено.

І — ні слова більше. Ким відмовлено? Чому відмовлено? І нарешті: як це — відмовлено (вона що — сама собі «вибивала» путівку)?

Не зрозуміло...

Усольцева З. П. звернулася до облпроф-ради.

— Безкоштовної путівки вам не по-ложено, — отримала там вичерпну відповідь. — Так що, коли хочете у закордонне турне, — гроші на бочку!

— Та ж мені як переможцеві...

— Вітаємо! Тим і вдовольніться.

— Але чому?!

— Кажуть вам — не положено! От люди...

Поставивши перед собою мету усе ж таки з'ясувати «а чому?», автор цього фейлетону теж спочатку напорівся на оте «не положено», але тим не вдовольнився і попросив показати йому хоч якийсь папір, де б отак і було написано. Але ні в обкомі профспілки, ні в облпрофаді ніхто так і не зміг пригадати, чи існує такий папір взагалі. Про всяк випадок стали шукати. Шукали цілий день у різних кабінетах, на різних поверхах, та ще й усім гуртом, але не знайшли.

— Може той... ми й справді щось наплутали? — засумнівалися вже й самі. — І постанову про нагородження, бач, чогось же прийняли — і не лише Усольцевої, а ще й агронома Олійника Л. В. з колгоспу «Росія». Теж, скажемо вам, мали халепу. А оце збираємося так само нагородити головного економіста радгоспу імені Шевченка Домбровську Г. П. Так що, хто зна, може й положено... Ми знаєте, недавно працюємо, можна сказати, нетутешні...

Але навіть і така поважна причина, як «нетутешність», мабуть, не повинна б виправдувати обнародування відповідальних постанов із цілком безвідповідальними наслідками. До того ж просто неетично, керуючись лише добрими намірами, перетворювати преміювання на його проти-лежність.

...Потрібних паперів іще не знайшли...

В. ЖОРНИК.

Херсонська область.

ГУМОРЕСКА

Ох і важкуча ж бісова дровиняка, ох і важка! Та хіба не можна спершу було покраще висушити її, а потім уже і завозити сюди? Так ні — ніхто не подбав. А ти тепер надривайся. Ніби я підйомний кран. А можливо, в мене печінка хвора, можливо, я радикалітом страждаю, і мені навіть згинатися не можна? Так ні, піднімай і при її, будь вона тричі неладна. А якщо в мене від цього щось всередині трісне? Он як у Степана Гурмази. Був собі чоловік здоровенний, мов бик. «Тобі б, Степа-

не, — не раз казали йому раніше, — не на мікроавтобусі працювати, а на залізничці. Тепловози з колії на колію переставляти». Тепловози... А він лише одного разу рейку підняв — і надірвався. Тут недалеко залізничну колію прокладали, а йому рейки потрібні були — якраз чоловік будуватися почав. А я що — теж не можу надірватися, як і Степан? Ну, нехай він надірвався, піднімаючи ту трикляту рейку. Вона ж залізна, її не висушиш. А це ж дерево. Та його так можна було висушити, що навіть ваги не відчуєш. Так ні — не висушили. Тепер сирим при його. А воно ж таке слизьке, що навіть у руках не втримаєш. А якщо і я надірвуся, кому я тоді буду потрібен? Дружині? Дзуськи! Дружина чоловіка здорового любить. Бо навіщо їй каліка? Он як і Степан Гурмаза: почав будувати дім, та так і не добудував. Тепер днями сидить на лавці біля літньої кухні. А дружина ніби й не бачить його. Лише блимне очима — і йде мимо. А раніше ж як тільки щебетала біля нього: Стьопуня, Стьопунчик. То ж таке саме може і зі мною трапитись».

Ні, треба ж совість мати, щоб нам на склад сирі лісоматеріали завозити. Бо так і здоров'я своє угробити можна, поки цю дровиняку додому дотягнеш...

Борис ДРИБАС.

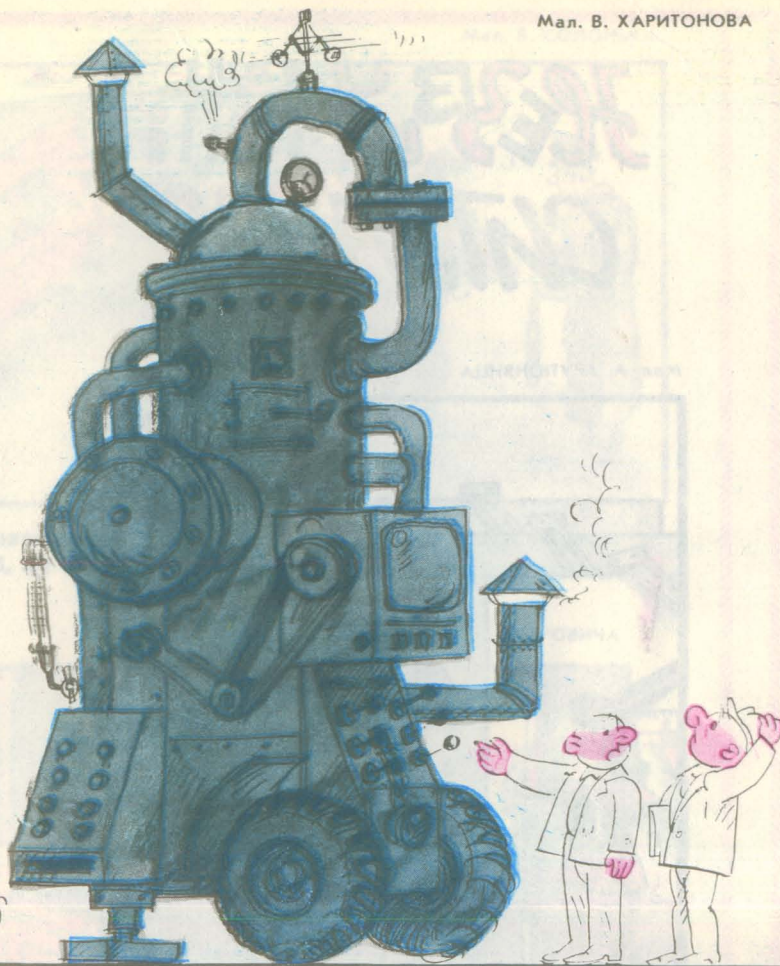
м. Кривий Пір.

Ч А Р И

Тільки й турботи було в Агати —
Як молодого причарувати.
Причарувала: Роман Костриця
Сказав, що ладен на ній женитися.
— Хоч ви, Агато, й стара калоша,
Зате сивуха у вас хороша,
У ній вогниста краплина кожна:
Як вип'єш пляшку — сказитись можна.
Ану ж бо, тітко моя кохана,
Частуйте швидше свого Романа.
Радіє тітка: — Моє ж ти серце,
Ковтай від пуза сивуху з перцем!
Любов і справді була такою,
Що не розлив би їх і водою.
Та нудно стало якомусь дідьку,
То він накликав біду на тітку.
Вона варила оту трикляту,
Аж тут міліція... рип у хату,
Всю самогонку повиливала,
Корито навіть конфіскувала.
Відтоді й Ромик перемінився,
Неначе впився або сказився:
— Прощайте, тітко, — сказав Агаті,
Нехай вас люблять чорти рогаті! —
Виплюнув люто цигарку з рота,
Дверима хряпнув — і за ворота.
Всі зрозуміли з тієї миті:
В Агати чари були в кориті.

Олекса ІЖАК.

— Оце от створили у нас в інституті, а тепер
сушимо голову, до чого ж його пристосувати...

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Дізнавшись, що в магазині № 51 Долинської (Кіровоградщина) райспоживспілки з'явилась нова завідувача на прізвище Головніча, покупці занепокоїлись. Невже це та сама С. П. Головніча, яка зажила слави порушника правил торгівлі і поміняла чимало місць роботи? Виявилось, що та сама.

«І як же подібне могло трапитися?», — запитували здивовані покупці в листі до редакції.

Перець попросив Долинський районний комітет народного контролю внести ясність у це питання.

Голова комітету В. П. Пухальський повідомив Перцеві, що очолила Головніча цей заклад торгівлі завдяки турботам директора торговельно-роздрібного підприємства № 6 Сторчака І. П. За що йому оголошено сувору догану. А Головнічий С. П. довелося вже вкотре розпрощатися з посадою завідувача магазином.

Заступникові голови по кадрах Долинської райспоживспілки Яндовський Т. І. вказано на незадовільну роботу по добору кадрів, внаслідок чого до торгівлі потрапляють особи, що себе скомпрометували.

ЗАВ'ЯЗАВ

Забігайленко сказав:

— Я нарешті зав'язав!
— Зав'язав? Але що саме?
— Що та що? Мішок з пляшками!

Володимир КАЛІКА.

ФРАЗИ

● Вчатьсь не на помилках,
а на їх наслідках.

● Всього сім нот — а стільки шуму!

● Розуму йому не позичати — віддавати нічим.

Володимир МАЛЬКОВ.

● Переходячи на друге дихання, пам'ятай: за ним надходить штучне.

● Якщо людина вміє вчасно зупинятися — вона далеко піде.

● Мало сказати своє слово. Треба ще примусити інших його почути.

Володимир ЛОМАННИЙ.

● Якщо в людини «сталеві нерви», «залізний характер» та ще й «метал у голосі», то це вже не людина, а робот.

● Що ще так може звеличувати людину, як думка про свою велич?

● Те, що вчення — світло, а невчення — тьма, розумієш лише тоді, коли під час підготовки до екзаменів несподівано гасне електрична лампочка.

● Спочатку носили на руках, а потім взяли на поруки.

Сергій БОНДАРЕНКО.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— Скажи, хто твої батьки, і я скажу, бути тобі моїм зятем чи ні!

ЖЕЗУЧІТІ СІТУАЦІЇ

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

— Біжи мерщій — там щось імпортне приміряють.
— Ти що, треба ж проект закінчувати!

Мал. В. ГЛИВЕНКА

ЦЮ ДАЧУ
ЗБУДОВАНО
НА КОШТИ,
ЯКІ МУСИЛИ
ПІТИ НА
БУДІВНИЦТВО
СПОРТИВНОГО
КОМПЛЕКСУ

Мал. В. ЧМИРЬОВА

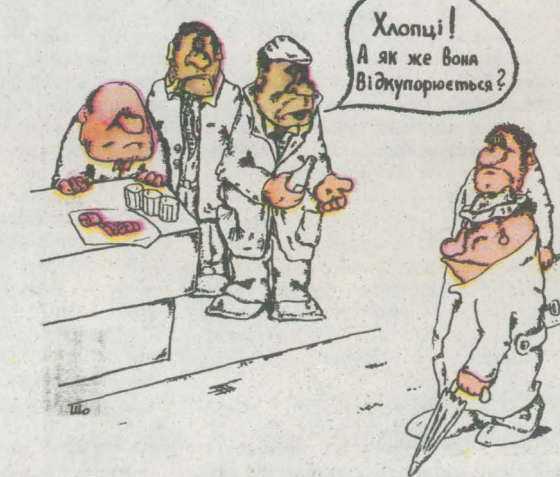
— І як ви тільки терпите в нашій конторі п'яницю, хапугу, хабарника, наклепника!! Досить панькатися! Женіть мене втриштя!

Мал. Ю. СЕВЕРИНА

— Ні, ні, професоре, я більше трійки не заслужив!

Мал. Ю. ШИТІЛОВА

Хлопці!
А як же вона
Віджурюється?

Мал. В. СОЛОНЬКА

— Товаришу інспектор, я винен, я неправильно обігнав.
— Ні, це я винен, я перевищив швидкість!

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

— Дах тече! Немає проблеми! Іваненко, щоб через п'ять хвилин уже почав лагодити!

Наспиртований ДОБРОДІЙ

Неможливо в одному фейлетоні викласти всі відомі авторів факти і подробиці з порушеної теми. Фейлетон такого не витримає, розвалиться. Тому й доводиться обмежувати себе: дещо викладати, а решту залишати в блокноті. Як при арифметичних діях, пригадуєте: два пишемо, один в умі.

Отже і у фейлетоні «Автограф на вимогу» («Перець», № 10 за 1985 р.) ми також змушені були розповісти не все, що знали, дещо залишили в умі. У фейлетоні, нагадаємо, йшлося про начальника тарного цеху радгоспу-заводу «Мукачівський» В. І. Асеева, який побив на роботі колегу, за що був звільнений з роботи. А робітники цеху почали розсилати в різні інстанції колективні листи з проською поновити Асеева на посаді.

Так от, у тому фейлетоні ми теж не могли назвати всі відомі нам подробиці. Сказали, приміром, що Асеев і раніше бував зухвалим і хамуватим з колегами, але не сказали, що хамство й зухвальство він особливо виявляв, коли бував напідпитку. А це бувало нерідко, бо до чарки Валентин Іванович був, м'яко кажучи,

небайдужий. Ми, наприклад, звернули увагу на те, що листи робітників до інстанцій написані рафінованою юридичною мовою, але не назвали фактичного автора листів. Не згадали ми й інших зацікавлених осіб, які доклали чимало зусиль у боротьбі «за права Асеева».

Сам Валентин Іванович, пригадуєте, був упевнений, що його врешті-решт обов'язково поновлять на роботі. А я — признаюся тепер — дуже в цьому сумнівався, бо був переконаний, що конфлікт розв'язуватимуть, виходячи не з кількості автографів на підписному листі, а — із суті справи.

Однак виявилось, що мав рацію саме Асеев. Таки надійшов наказ про його поновлення. У даному разі справу вирішила таки кількість підписів під колективним листом. З цього приводу один поважаний профспілковий керівник на Закарпатті пояснив мені:

— У нас, знаєте, коли надходить лист за багатьма підписами, то його зразу беруть під контроль, а потім весь час телефонують: «Дивіться там, розберіться уважно, бо ж он скільки людей підписано!» От ми й не витримали... Тим

більше, що й у наказі про звільнення не дотримали усіх формальностей...

На це й розраховував Асеев зі своїми співниками, бо, видно, знали стародавню істину: крапля довбе камінь не силою, а частотою падіння. Вони й тиражували листи робітників цеху в багатьох копіях, розсилали й розвозили по інстанціях. У якійсь, гадали, має клюнути. І таки клюнуло.

Отак уміло сфабрикований і глобально організований наступ на інстанції інколи призводить до захисту людини, котра на цей захист ніяк не заслуговує. А що Асеев справді не заслуговував захисту, ствердили далші події. Поновили, отже, Валентина Івановича в посаді, а небагом у підсобному приміщенні тарного цеху знайшли 1669 пляшок (по 0,7 літра), заповнених прозорою рідиною, яка при аналізі виявилася очищеним спиртом. А це ж, погодьтесь, не півлітра, яку приятель принагідно заніс, а все-таки більше тонни ректифікату.

— Чий спирт? — запитали у Валентина Івановича, бо ключі від цієї підсобки весь час були в нього.

— Поняття не маю! І не відаю, як він там опинився. — Асеев дивився наївними очима тролка з похмілля.

Відповідь видалася не стопроцентно переконливою. Тому, про всяк випадок, вирішили провести ще і обшук на квартирі поновленого нач. цеху. І знайшли там два бідони, чотири бутелі й десять пляшок, у які було розлито понад 110 літрів такого ж самого ректифікату.

Відкараскатися від цього спирту Асееву ніяк не випадало. І тепер він виявив уже не лише знайому нам примітивну хитрість, а й неабияку винахідливість, вигадуючи одну версію за одною. Спочатку сказав, що купив спирт у якогось незнайомого йому Сергія. Потім, видно, згадав, що за купівлю явно краденого теж судять, і, не почервонівши,

придумав інше: мовляв, хтось почув, як він казав, що йому потрібен спирт на якусь свято, і завіз йому додому, коли господар був відсутній. Коли й ця версія тріснула, як мильна бульбашка, Асеев створив третю: спирт купила в якомусь підмосковному магазині його рідна мама й передала через продавців поїзда синочкові, щоб він міг на місці, в Мукачеві, урочисто відзначити її, мамине, сімдесятиріччя.

Поки Асеев, перебуваючи під вартою, вправлявся у вигадуванні версій, його приятелі на волі, які свого часу, не жаліючи сил, билися з інстанціями за поновлення друга на роботі, і тепер не справляють посиденьки. Знову борються. Ще й як!

Тут якраз нагода відрекомендувати читачам молоду й зовні схожу на симпатичну жінку Тетяну Ковбин. Це ж вона возила до редакції «Перця» і в інші організації колективні листи робітників, а потім ще кілька разів заїжджала, начебто принагідно, й розповідала, як несправедливо вчинили з найдоброчеснішим Валентином Івановичем, пристрасно вимагала якнайшвидше розправитися з його гонителями. Тоді виступала сторонньою особою, об'єктивно людиною, яку будім лише попросили по дорозі завести листа й поділитися реакціями на нього. Тепер же вона змушена була визнати, що вже протягом чотирьох років перебувала з Асеевим у дуже близьких стосунках. А змушена була тому, що перед цим витворила свою версію: це, мовляв, вона, Ковбин, за проською працівників міліції, закупила 120 літрів спирту в однієї громадянки, щоб викрити останню в спекуляції спиртом.

Цю версію Тетяна Ковбин з допомогою мукачівського юрисконсульта Євгена Берестовського письмово виклала в листі на ім'я прокурора області. (До речі, Євген Євгенович Берестовський — це той самий спеціаліст, який свого

часу рафінованою юридичною мовою сотворяв листи за підписом робітників тарного цеху).

Листу до обласного прокурора було дано хід. Його перевіряли, допитували багатьох людей, відривали їх від роботи, витратили чимало часу, аж поки переконалися: липа! І сама Тетяна Ковбин змушена була зізнатися: вона все вигадала, бо дуже хотіла витягнути з-за ґратів коханого приятеля. Однак не допомогло.

Народний суд засудив Асеева до позбавлення волі. А от Тетяну Ковбин і її юриста-консультанта Берестовського чомусь полінулися притягти до кримінальної відповідальності. Хоч, як на мене, то вони дали для цього всі підстави. Бо ж таки вводили в оману слідчі органи й зводили наклепи на людей.

А як же робітники тарного цеху, які свого часу так ревно захищали Асеева? Тепер вони сором'язливо опускають очі, ніяково знизують плечима, хитають головами. «Хто ж міг знати?», «Для нас він був добрим».

Що ж такого видатного доброго чинив добродій Асеев? Ну, пішла, приміром, робітниця Дудинець у відпустку й повернулася на роботу аж через п'ять тижнів після закінчення відпустки. А начальник цеху це приховав. Або на Воссьме березня узв'язав від щедрот своїх подарував кожній жінці презент — пляшку спирту. Стільки ж подарував і чоловікам на день Радянської Армії. Або ж... Ні, досить на разі.

Ми ж із вами, зрештою, знаємо, що в одному фейлетоні всіх фактів однаково не перелічиш. Два пишемо, один в умі...

А висновки треба робити не за кількістю фактів і, до речі, не за кількістю підписів.

Тут, зокрема, підпис один —

О. КРУКОВЕЦЬ.

Закарпатська область.

ЯБЛУКО НЕЗГОДИ

(Від міфа — до дійсності)

Де сягнули неба гори сині,
Спір вели за яблуко богині.
Хизувалися красою тіла —
Кожна взяти яблуко хотіла...

Став Паріс суддею об'єктивним
І найкрасивішу пригостив ним.
Сварка здійнялась тоді...
А нині
Не бажають яблука богині.

Перша кида: «В мене яблук досить!»
«Нестандартне», — друга аж голосить.
Третя каже: «Взяти я не смію,
Бо від яблук маю алергію...»

У Паріса хвилювань немало,
В жар і в холод бідного кидало.
Поки він отак то мерз, то грівся,
Зогнило те яблуко в Паріса.
Та спокійні, наче древні гори,
Три богині — три загогонтори.

Володимир СТРЕКАЛЬ.

ЧОГО ВОНИ БОЯТЬСЯ

Ми вступили в шістдесят дев'ятий рік Великого Жовтня. За плечима нашими — шістдесят вісім років, сповнених боротьби, будівництва нового суспільства, нового, достойного людини, життя.

Це — у нас.

А у недругів наших — шістдесят вісім років гавкотні на наш Жовтень, на нашу державу, на наш лад. До якої тільки брехні, до яких тільки вигадок не вдавалися і не вдаються вони, аби очорнити нас перед світом!

Говорити тут про усе це — забарно було б. Та й місця не вистачить. Зупинимося трохи тільки на одному.

Є в тому гавкоті одна нота незмінна. Взята ще шістдесят вісім років тому, звучить вона й сьогодні.

Огляньмося назад. Із чого починала наша Радянська держава, з яким першим словом звернулася до всього світу? Було це освячене віковичними людськими надіями слово «Мир»! Жодна держава за всю історію людства не починала свого життя з цього слова! Уже 8-го листопада, другого дня після нашої Революції, прозвучав, звернений до народів світу Ленінський Декрет про мир. Це був один із тих днів, які, за відомим

висловом чесного американця, письменника й журналіста Джона Ріда, потрясли світ.

Як же світ відгукнувся на цей заклик до миру?

Мільйони чесних людей щиро вітали його, вбачаючи в ньому можливість для здійснення заповітної мрії про спокій на нашій планеті.

Інших же, при владі суціль, це слово налякало — побачили вони в ньому загрозу своїм інтересам. Так, тодішній державний секретар Сполучених Штатів Р. Лансінг доповідав тодішньому американському президентові Вудро Вільсону, що Декрет про мир — це «пряма загроза існуючому соціальному ладові у всіх країнах».

І з'явився лемент, і полилася чорна брехня...

Звісно, уже й тоді були в тих самих Сполучених Штатах люди, які знали ціну тому репетуванню. Так, два відомі американські журналісти У. Ліпман та Ч. Мерц у статті «Червона істерія» писали, що та «загроза» — брехня, вигадка.

Але що для можновладних словоблудів правда! Вони в ній не зацікавлені. Вони бояться її.

Угледівши в нашій революції, в на-

шому заклику до миру загрозу своїм інтересам, вони заповзялися залякувати світ начебто навислою над ним «червоною загрозою», аби в такий спосіб прикрити свою хижу личину машкарою благородних рятівників людства.

І от із президентом Вільсоном перегукується через океан глава тодішнього англійського уряду Уїнстон Черчіль. «Задусити революцію в колесі! — люто репетує він. — Задусити в самому її зародку!»

І тоді ж таки, у листопаді 1917 року, першому місяці нашої революції, коли газета «Известия» писала, що Радянська Росія простягає руку миру і дружби всьому світові, на тасмій нараді країн Антанти розробляються плани воєнної інтервенції, походу проти зовсім іще молодого першої в світі держави трудящих.

І кинулися душити.

Об'єднаними силами чотирнадцяти держав кинулися.

Душили, вішали, палили...

Але — дзуськи! Не вдалося!..

Ми і з колиски виросли, і на ноги твердо стали. А вони й далі гнули своє. Хоча діяли уже хитріше й підступніше: на кожен наш заклик до мирного співжиття відбувалися відмовою, хитро й підступно загорнутою в псевдоміролюбні теревені. Але цим не обмежувалися: коли ми в 30-ті роки запропонували поставити заслін кровожерному гітлерівському фашизму — створити надійну систему колективної безпеки, вони у відповідь взялися робити все, аби використати ту темну силу проти миролюбної країни Жовтня.

До чого це привело — добре відомо...

Життям двадцяти мільйонів своїх дочок і синів довелося пожертвувати нашому народові, щоб не тільки відстояти свою свободу, свою державу,

а й урятувати людство од апетиту кровожерного гітлеризму.

І людство знову зіткнуло з полегшенням, знову засвітилася йому надія, що, нарешті, настане на землі спокій і взаєморозуміння.

Але наші заклики і зусилля забезпечити світові мир знову наткнулися на стіну. А за тією стіною — уже зразу ж по війні — віроломно утрясаються плани знищення держави, яка з перших же своїх днів боротьбу за мир поставила на рівень своєї державної політики. Розробляються плани уже атомних походів.

«План 329», тасмій плани з хитро-мудрим кодовими назвами — то «Троудел», то «Офтекл», то ще якісь там. Атомні бомби на радянські міста — на 20 міст, на 40, на 70...

І нескінченні варіанти брехні на тему про ту ж «загрозу». Бо ж у мирові вони, як і шістдесят вісім літ тому, загрозу для себе вбачають.

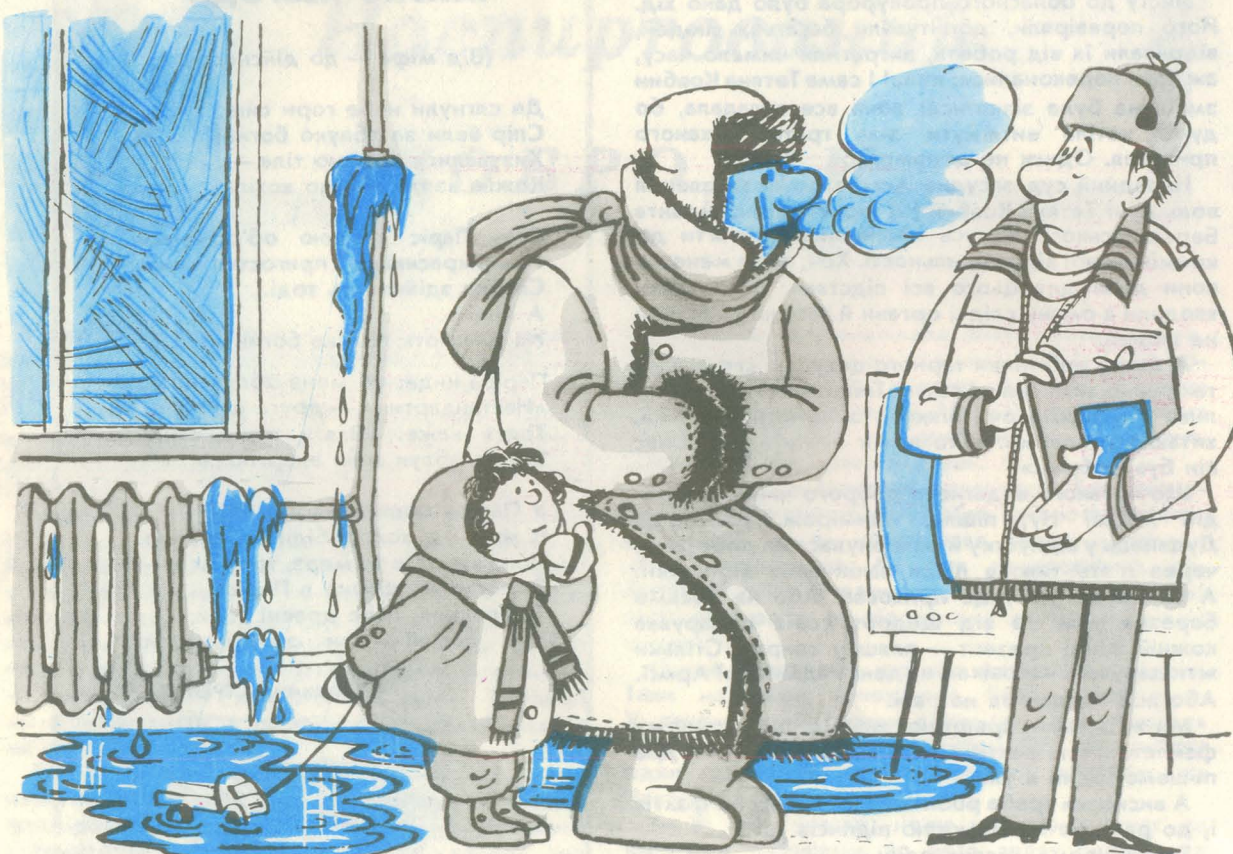
У лживих вустах та «червона» чи «радянська загроза» набирає іще ширшого розмаху — переростає в «комуністичну». А під цю шапку підпихаються уже й неугідні новим претендентам на світове верховодство революції в інших країнах, виступи народних мас проти гонки озброєнь.

Тим часом не завадило б борцям проти міфічної «комуністичної загрози» прислухатися до слів американського історика й соціолога Р. Леша. А він, будучи людиною розсудливою, сказав: «Намагаючись подавити історичні сили соціальних змін, ми автоматично стаємо на бік тих, хто програє. Зміни все одно відбудуться, революції будуть, старі правлячі класи будуть скинуті, хочемо ми цього чи не хочемо».

А не хочуть, ой же й як не хочуть! Тому-то й каламутять воду...

Я. ВАЛАХ.

Мал. В. ЧМИРЬОВА

— Слюсар був тут улітку, а тепер його і слід прохолов.

КАЛАМБУРИ

ДЕВІЗ

Проголосив девіз скупій:
«Чим більше маєш — більш скупій!»

ХВАЛЬКО

Скотившись якомсь з гірки, віз
Хвалився: «Сам себе я віз!»

НЕБЕЗПЕЧНЕ СПІЛКУВАННЯ

Комунікабельне Чорнило,
З ким спілкувалось, тих чорнило.

НАПОРОЛАСЬ

— Чому вовчиця жалібно так вила?
— Йшла за ягнятами, а стріла гострі вила.

ПОЖАЛІЛАСЬ

— Ще мало соків я пила,
Жалілась ясену пила.

УМІВ КРИТИКУВАТИ

Від слів його в душі скребло:
Ну, що ні слово, то скребло.

Олексій ГАЦА.

НЕВЧАСНО ЗВЕРНУВСЯ

Давно це було. У селянина Івана вовки двох овець загризли. Іван пішов до попа за порадою. А той і каже:

— Я тобі святих дам, що обороняють од вовків.

І дав йому ікони святих Василя, Флора і Лавра... Не допомогло.

Наступного дня в самого попа вовки з'їли корову...

Іван повертає попові ікони і каже:

— Візьміть, отче, знадобляться. А піп бігає по подвір'ю і не слухає. Іван знову:

— Отче, я святителів приніс! Тоді піп як закричить:

— Відчепись ти Христа ради! У людини лихо, а він із святителями лізе!

Повідомив А. ДРОЗДОВСЬКИЙ.
с. Секретарка
Кривоозерського району
Миколаївської області.

ПОРОЗУМІЛИСЬ

У переповненому кінозалі глядач, що сидить попереду, цікавиться у свого сусіди за спиною:

— Я вам не заважаю?

— Зовсім навпаки!

— Як це навпаки?

— Ще й як заважаєте!

— Ти дійсно віриш у сновидіння?

— Звичайно. З того часу, як одне з них збулося...

— Яке саме?

— Бачиш... Якось мені приснилося, нібито я був сильно п'яний і мене затримала міліція... А вранці з'ясувалося, що я справді там побував.

Повідомив К. АЗОРСЬКИЙ.
м. Кременчук
Полтавської області.

ОБІЦЯНКА

— Мамо, я виходжу заміж за Петра.

— Боже мій! — сплескує руками мати. — Ти ж така молода... Тільки-тільки стала на ноги...

— Не хвилюйтесь, мамо, Петро обіцяє все життя носити мене на руках!

Повідомив Б. ІОСЕЛЕВИЧ.
м. Львів.

ЗВІДКИ ГРОШІ

— Живеш ти, Сергію, на широку ногу, — хитає головою сусід. — Машину купив, побудувався, синові хороми змурував... І звідки ти гроші береш?

— З тумбочки.

— Гм... А в тумбочку ж хто кладе?

— Жінка.

— А жінці хто дає?

— Я.

— А ти звідки береш?

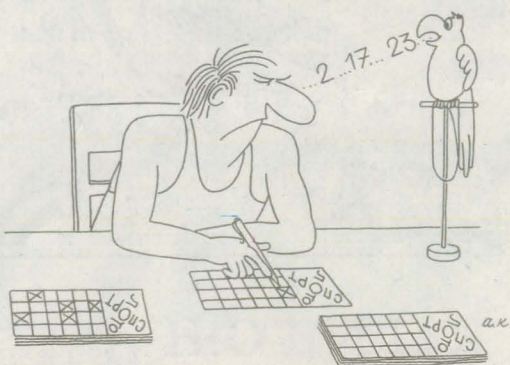
— З тумбочки!

Повідомила В. ФЕДОРЕНКО.
м. Київ.

Мал. О. ПАНАСЕНКА

Мал. А. КОНОНЕНКА

Мал. В. СОЛОНЬКА

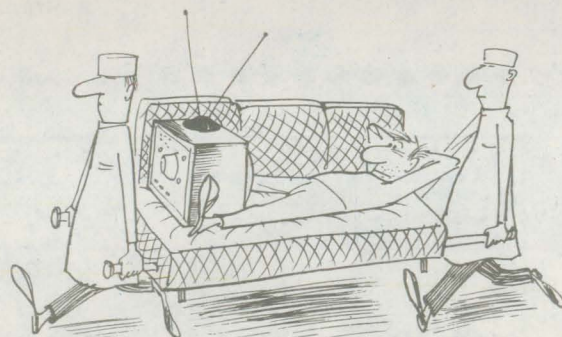

— Ану, показуй, лебедику, щоденник!

Мал. А. БОРДУНІСА

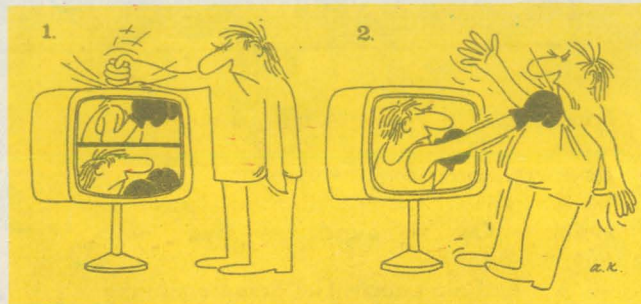

Мал. О. АЛЬОШИЧЕВА

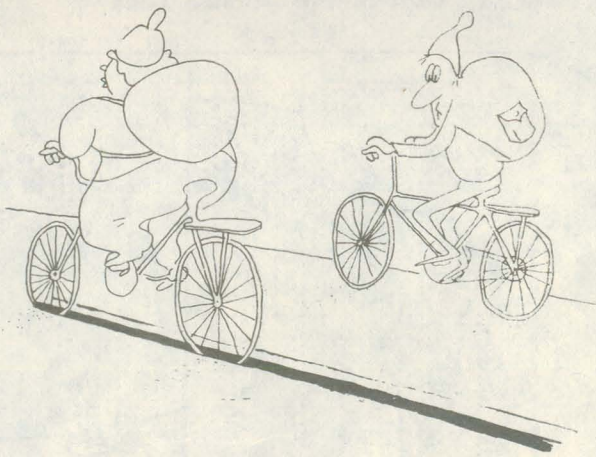
Без слів.

Мал. А. КОНОНЕНКА

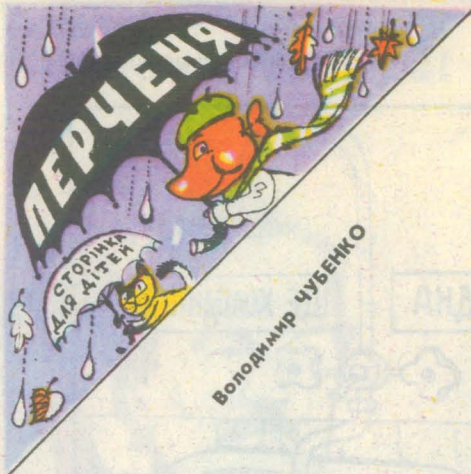

Без слів.

Мал. С. КОНДРАТЬЄВА

Без слів.

ХИТРА ОЛЕНКА

Закортіло взнати Оленці:
Скільки ягідок у жменьці?..
В рот по ягідці кладе
І рахуночок веде:
— Перша, друга, третя... п'ята,
Шоста, сьома... і дев'ята..
На п'ятнадцятій ласунка
Раптом збилася з рахунку.
Смачно пальчик облизала:
— От роззява — я!.. — сказала.
Треба ж, — каже, — потихеньку!..
Нумо, ще насипте жменьку!..

НЕВГАМОВНИЙ БАРАБАН

Ромці радість небувала:
Барабан подарували!
І тепер весь час Роман
Барабанить в барабан.
Барабанчик — справжнє диво!
Він грімкоче так красиво,
Тільки й чути тут і там:
«Трам-тарам-та! Трам-та-рам!..
І сусіди, мабуть, раді:
Всі вони, як на параді.
Ім, щасливим, не до сну —
Барабанять у стіну.

ТО ПОВЗЕ, ТО ЛЕТИТЬ...

Гриць зітха:
— Коли я в школі —
Час вже ж так повзе поволі!..
А коли канікули —
І поїсти ніколи!

ЗАСПОКОЇВ

Учні контрольну в класі писали.
— Я поганенько уроки вчив, — сказав
Льоня Сашкові. — Дозволь у тебе списати.
— Гірше ж буде, — завагався Сашко. —
Якщо ми обидва напишемо на п'ятірку, то
вчителька зразу здогадається, що ти

у мене списав.
— Не бійся, — заспокоїв Льоня товари-
ша. — Я так спишу, що мені двійка буде.
Ніхто й не здогадається.

Володимир ШКВАРЧУК.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Грицько з Ганнусею йшли до лісу по гриби.

Дорогою розмовляли собі.

— Я дуже люблю тварин, — каже Ганнуся. — От як виросту — буду в зоопарку працювати.

— А я люблю спорт. Найбільше мені подобається біг. Як виросту, обов'язково чемпіоном з бігу стану! — хвалиться Гриць.

Так, розмовляючи, вони не помітили, як і до лісу дійшли.

— Ого, який густий, — каже Ганну-

ЧЕМПІОН

ся. — Тут, мабуть, вовки водяться...

— Не бійся! Я з тобою! — заспокоїв її Гриць, гордо піднявши голову.

Раптом в кущах щось зашелестіло.

— Ой!.. — вихопилася Ганнуся, і вона зблідла. Але тут же заспокоїлась, побачивши у траві маленьке зайченя.

— Грицьку, Грицьку, — гукнула дівчина до хлопця, — диви, яке гарне...

Але Грицька наче вітром здуло.

«Утік», — зітхнула Ганнуся і стала шукати гриби.

За якийсь час повертається додому з повним кошиком лисичок, сиріжок і підберезників.

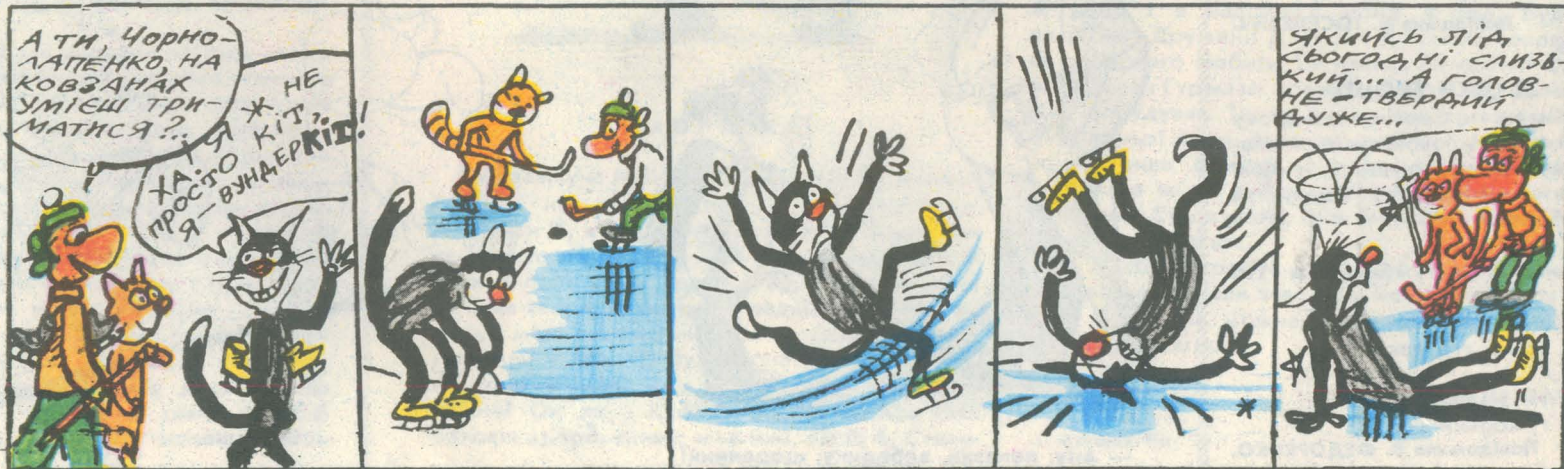
Побачив її Грицько і відвернувся.

— Ти чого втік? — зачепила його Ганнуся. — Що, вовка злякався?

— І зовсім не злякався... — сказав ображений Грицько. — Я просто згадав, що мені час тренуватися. От і побіг!

Григорій РІЗНИК.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Допові́м на місці

ГУМОРЕСКА

— Чого ви такий засмучений? — запитує сусід завідуючого магазином «М'ясо».

— Пообіцяв синові подарувати на день народження автомашину, але нічого не виходить.

— А що ж трапилось?

— Та ось уже впродовж двох місяців до магазину завозять лише фасоване м'ясо. Чи таким чином можна щось заробити?

— У мене одломилася ручка від лопати. Що мені робити? — запитує підсобник на будівництві.

— Обіпрись на бетономішалку, — порадив майстер.

— Як можна визначити вік курки? — запитує викладач сільськогосподарського технікуму учня.

— По зубах.

— Але ж у курки немає зубів!

— Зате вони є у мене.

Після довгої розлуки зустрілось двоє друзів.

— Ти навіть не запитуєш мене, як мої справи? — каже перший.

— Тож як ся маєш?

— Та краще не питай!

— Сьогодні у вас якийсь поганий вигляд. Все-таки постарайтесь виконувати мої поради і не палити більше п'яти цигарок на день.

— Так, так, пане лікарю, але досі я зовсім не палив...

— Милосердна жіночко, вашому чоловікові потрібен абсолютний спокій, ніяких тривог і хвилювань...

— Ну, гаразд, лікарю, але мені вже нині потрібен новий костюм!

Пані Амалка розмірковує перед дзеркалом:

— Жіноча краса — то непереможна зброя.

— Правда, правда, — погодився чоловік, — але де брати гроші на це озброєння?!

Переклав Іван ПАСЕМКО.

Розбираючи гору паперів на столі, голова колгоспу сопів, ніби ковальський міх. Тихо було довкруг, лише за стіною короткими чергами стріляв арифмометр. «Молодець Карпо Андрійович, працює в поті чола», — тепло серце від згадки про невтомного бухгалтера.

Висмикнувши врешті потрібний папірець, він радісно гукнув:

— Клавонько!

— Слухаю! — на порозі хутко виросла секретарка.

— Оце тут район просить факти про нашу економію пального і всього такого іншого. Поклич-но мені інженера.

— Нема інженера.

— Як це нема? Ми з ним уранці ручкалися.

— Кажуть, поїхав у райцентр. Повіз гумові прокладки.

— Чим? Наша легкова на ремонті.

— На вантажний ГАЗ-53.

— Гм... гм... гм... — не знайшовши, що сказати, промимрив Панас Іванович. — Тоді клич бригадира тракторної бригади.

За мить секретарка знову постала перед очима.

— Нема бригадира. Поїхав локомотивом у Бараболівку. Якусь шайбу шукає.

— Ну, тоді гукни економіста.

— Вона повезла автобусом звіт.

— Та що це за день сьогодні? — розсердився Панас Іванович. — Скажи, нехай зайде Карпо Андрійович.

— Бухгалтера нема. Поїхав самоскидом у місто. Рахівницю нову хоче придбати.

— Як поїхав? А хто ж там «стріляє» арифмометром?

— Практикантка Неля.

— Ось що, терміново зв'яжися з тракторною бригадою. Нехай подадуть сюди пожежну машину...

Ще через кілька хвилин Панас Іванович нервово крутив диск телефону:

— Алло! Район?.. Так от, я про економію. Ну, де вона в нас візьметься... Не вклалися. Такий обсяг робіт... Прошу підкинути ще якусь децимну з фондів... Доповім на місці. Коли? За годину буду у вас... Виїжджаю...

Олександр ХОМЕНЧУК.

м. Любомль
Волинської області.

ДАЛИ
ПЕРЦЮ!

Водопровідно-каналізаційна служба Луцька не стояла нагадувати жителям міста, щоб вони стежили за справністю кранів, оскільки, мовляв, навіть тоненька цівочка води виливається за добу у цілий кубометр, що дорівнює кільком кіловатам втраченої електроенергії. Та коли вони повідомили, що по вулиці Богдана Хмельницького прорвало трубу і питна вода звідти не сочиться, а фонтанує, реагування на їхній сигнал було більше ніж дивним. Вірніше, реагування не було ніякого. І тоді люди написали у «Перець».

Як повідомив заступник голови міськвиконкому А. Л. Сохацький, звільнення з ремонту трапилося з вини старшого диспетчера аварійно-диспетчерської служби «Волинводоканалу» Г. М. Таратули. За упуущення в роботі її з посади звільнено. Прорив ліквідовано.

• • •

Завідуючий клубом села Зоцівки Ічнянського району на Чернігівщині Б. П. Луковина з'явився на роботі не частіше, ніж місяць-молодик на небі. Та й толку в роботі від нього було не набагато більше, ніж тепла від нічного світила. Ясна річ, що молоді села подібна турбота про її дозвілля не сподобалася, і вона розповіла про стиль роботи завклубом Перцеві. А Перець попросив Ічнянський райком партії належно її оцінити.

Секретар райкому партії Б. Гора повідомив, що Луковину за порушення трудової дисципліни, занедбаність роботи з посади завклубом звільнено. Методистів районного Будинку культури зобов'язано надавати постійну допомогу Зоцівському сільському клубу.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

Сила звички.

Друже перче!

У вищій математиці я, відверто кажучи, плаваю. Зате із звичайною — на «ти». Отож мені неважко було підрахувати, що на пофарбування трактора йде стільки-то кілограмів фарби такої-то вартості за кілограм. Перемножив усе, додав ще вартість роботи — і вийшло кілька десятків карбованців. То за що ж, питається, Коростишівська райсільгосптехніка виставила нам рахунок на 1371 карбованець начебто за ремонт трактора, хоч насправді трактора ніхто не ремонтував, а лише пофарбували?

М. КЛИМЕНЧУК,
завідуючий машинним двором
колгоспу імені Чапаса
Дзержинського району
Житомирської області.

Пам'ятаєш цей уже майже крилатий вислів: «Скільки там тієї зими!»? Та якби ж однієї! А то вже три роки шукаємо ми розради в цій оптимістичній фразі, — саме стільки не працює лазня у нашому селі Браїлові. Її закрили на ремонт, ремонтники подлубалися трохи та й пішли собі, полишивши дощу, снігові та часу робити свою руйнівну справу.

Зрозуміло, ми зверталися в різні інстанції, приїздили комісії, пильно вивчали «стан» лазні, доходили висновку про його цілковиту безнадійність, і... все залишалося, як було. Можливо, члени тих комісій теж принагідно

згадували хвацьке: «Скільки там тієї зими!» Може, і нам краще заспокоїтись і зробити це оптимістичне гасло постійним супутником нашого безбачного життя?

Н. А. СІДЛЕЦЬКА,
мешканка с. Браїлова
Жмеринського району
на Вінниччині.

Кожна господиня підтвердить, що м'ясорубка — зручна і необхідна у господарстві річ. А якщо йдеться не про сім'ю з трьох або чотирьох чоловік, а про цілий колектив колгоспу, про учнів сільської школи, то необхідність у м'ясорубці зростає пропорційно до кількості людей.

І ось уже майже рік ми б'ємося над проблемою придбання двох м'ясорубок для колгоспної та шкільної їдалень. Рейди по господарчих магазинах виявилися безрезультатними. Тоді ми звернулися в управління громадського харчування Полтавського облвиконкому, попросивши посприяти у придбанні м'ясорубок, а також столів із гігієнічним покриттям для їдалень. І що ж одержали замість допомоги чи хоча б поради?

Байдужу відповідь в. о. начальника управління В. Н. Собка, що, мовляв, «допомогти немає можливості».

Я працюю головою правління колгоспу вже тридцять один рік, але ще ніколи не доводилося одержувати подібних бюрократичних відписок.

Отож на даний момент мене вже цікавить не питання: є чи нема у керівників управління громадського харчування можливості допомогти нам тими м'ясорубками, а інше: є у них совість чи її вже давно перемололи у бюрократичній м'ясорубці?

І. П. ЛЕЩЕНКО,
голова правління колгоспу
«Шлях до комунізму»
Зіньківського району
Полтавської області.

У нашому селі Роздолля, образно кажучи, з великої хмари пішов малий дощ. Обіцяли нам керівники Облплемоб'єднання, котре дислокується на території нашого села і котре, за словами голови Компаніївського райвиконкому т. Демиценка Л. С., «по суті справи і провадить в життя програму соціально-культурного розвитку села» (цитата з відповіді на нашу скаргу), прокласти дорогу з твердим покриттям. Отже, велику «хмару», вважай, нам забезпечили. Потім вона поменшала: замість дороги об'єднання вирішили прокласти тротуар, себто замість «зливи» ми вже мусили отримати «дощик». А кінець-кінцем, лише покращало: тротуару нема й досі. Зате є відповідь, що «питання будівництва тротуару погоджено». Та ще — натуральний дощ з його наслідками: як і раніше, місимо багнюку.

А. КЛЮШНИКОВ.

Компаніївський район
Кіровоградської області.

«СВИТАНОК»

ПРОИЗВОДИТ НАБОР НА КУРСЫ КРОЯ И ШИТЬЯ
СРОК ОБУЧЕНИЯ 22 года, КУРСЫ ПО ПОШИВУ БРЮК 5 мес.
ЗАНЯТИЯ С 1 СЕНТЯБРЯ.
ЗАПИСЬ ПРЕДВАРИТЕЛЬНАЯ, ОБРАЩАТЬСЯ ПО АДРЕСУ:
ул. ЖОЛУДЕВА 6-В т. 485-03-77».

Надіслав О. ШЕВЧУК.

«Забивати гвіздки в стіни заборонено, а якщо це дуже потрібно, то можна забивати тільки через мене».

(З розпорядження
коменданта гуртожитку).

Страшно перо НЕ В ГУСАКА...

«Продаєця коза з лодошним мотором по
улице Новостройной, 10».

(Об'ява).

«Удлиньонних дітей забирайте у сім часов
вечора, а коротких у чотирі».

(Об'ява в дитсадку).

Надіслав А. СУПРУН.

«Будь-хто, приїжджаючи перший раз
у Велику Кісницю, дивується: скільки тут
велосипедів. Ідуть на всіх вулицях і вулич-
ках, стежках і стежечках, ідуть ті, що лиш

навчилися ходити, і ті, що без костура
ходити не вміють. Велонаселення Великої
Кісниці давно перевершило кількість жите-
лів села».

(Із газети «Слово хлібороба»
Ямпільського району
Вінницької області).

«У віддаленому селі існує своєрідний
і треба сказати здоровий клімат: всі люди
знають один одного».

«Обслуговувати людей значно складніше,
аніж возити вантаж. Одним словом, після
зміни руки, ноги і голова стають важкими
ніби сам тягнув автобуса».

(З листів до редакції).
Надіслав П. СОРОКА.

ПЕРЧАНСЬКИЙ ТЕЛЕВІЗОР

Добрідень, шановні телеглядачі!

Перед вами — не ділянка нічного неба з наддалекими зоряними туманностями і не ландшафт невідомої нам планети, знятий з космічного корабля. Ближче до землі, друзі! Такий вигляд має лінолеум, постелений у новому житловому будинку в місті Каховці на Херсонщині по вул. Мелітопольській, 184. Який вигляд має все останнє у тих квартирах, демонструвати не наважимося. Зазначимо тільки, що ось уже півтора року найбільш витривалі з пожилців ведуть виснажливу та безуспішну боротьбу з пересувною механізованою колоною № 165 на чолі з тов. Грудієвим, яка стеліпала для них цю халтуру. Новосели добиваються, щоб у їхніх помешканнях ліквідували хоча б частину залишених недоробок. Однак ні вони, ні трест «Каховсьільбуд», якому підпорядкована ота ПМК, ні, мабуть, сам міністр сільського будівництва УРСР не в змозі примусити бракоробів довести до пуття те, що вони втелювали мешканцям. Отож новоселам, аніж скаржитися, може, слід би іще й подякувати, що їм хоч дах над головою сякий-такий не забули зліпити!

На цьому, товариші, до побачення. До наступного телебачення!

МАЙЖЕ ЗА ГОГОЛЕМ

Мал. А. БОРДУНІСА

— Видно, знову Іван Іванович та Іван Никифорович
посварилися: он скільки скарг один на одного накатали!

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ.

◆ «Хоч солдатами й не народжують-ся...» — у замітці під такою назвою (№ 13 журналу) йшлося про те, що на новозбудованому комплексі великої рогатої худоби у колгоспі імені Шевченка (Волинська обл.) дорога така занедбана, що нагадує непрохідне болото.

Голова Горохівського райвиконкому І. В. Гальчун повідомив, що вказаний у замітці факт при перевірці на місці підтвердився. негайно було вжито заходів для приведення під'їзної дороги до ферми в належний стан: проїжджу частину очищено й вирівняно, упорядковано узбіччя.

◆ Колгосп імені Чапаєва (Старовижівський район) своєчасно перерахував півтори тисячі карбованців Здолбунівському (Рівненська обл.) авторемонтному заводу за ремонт автомобіля ГАЗ-53А. Можна сказати, що й ремонт було своєчасно зроблено. Тільки що ж із того, як після ремонту автомашини ось уже півроку стоїть нерухомо. Про це розповідалося у замітці «Гроші — ні за що!», надрукованій у № 14 журналу.

Після виступу Перця голова Здолбунівського районного комітету народного контролю А. І. Микитюк повідомив, що до колгоспу виїжджали спеціалісти заводу. Усі виявлені після ремонту дефекти було ліквідовано за рахунок винних. А наказом по заводу за випуск неякісної продукції начальнику авторемонтного цеху Осадчому Д. Н., старшим майстрам Грушку В. Н., Кротюку М. А. та майстру Гресюку Н. І. оголошено догани.

◆ У селі Мануйлівка (Кіровоградщина) три місяці мовчать радіоточки. Лист про це надійшов до Перця.

Як повідомив редакції головний інженер Маловисківського райвузла зв'язку А. Н. Довгий, радіолінію відремонтовано.

◆ У листі до редакції робітники радгоспу «Канівщанський» (Золотоніський район) писали про те, що інспектор відділу кадрів Стригун Г. І. зловживає службовим становищем, привласнює речі і гроші, а керівники радгоспу нічого цього не помічають. Перець попросив Черкаське обласне управління внутрішніх справ перевірити ці факти.

Як повідомив начальник відділу управління В. Г. Денисенко, при перевірці листа факти підтвердились. Було встановлено, що Стригун Г. І., підробивши документи, привласнила радгоспний радіоприймач «Меридіан», магнітофон «Весна», брала у касі гроші, а звітувала фіктивними актами. Матеріали перевірки направлено прокуратурі Золотоніського району.

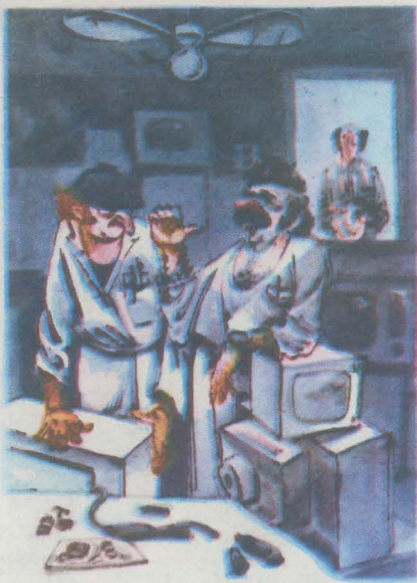
ГУМОР НАШИХ ПОБРАТИМІВ

Мал. Р. Маткевича («Піккер», м. Таллін)

Без слів.

Мал. Д. Язана («Кіперуш», м. Кишинів)

— Глянь на нього! Заплатив за преїскурантом, а хоче, щоб йому відремонтували якісно і своєчасно!

Мал. Ю. Єремєєва («Хенек», м. Уфа)

— Кажеш, що ти корисний,— а де ж твої медалі!!

Мал. С. Фадєєва («Хенек», м. Уфа)

— Ось ці товариші будуть вас критикувати на зборах.

Мал. Ю. Чуваліна («Хенек», м. Уфа)

— Боюсь, що нам сьогодні похмелитися не пощастить.

Мал. Я. Булава («Вожик», м. Мінськ)

— Для чого ти криницю викопав?
— Та другий рік у нас в будинках водопровід не працює.

Головний редактор
Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: В. БОЙКО, В. БОНДАРЕНКО, А. ВАСИЛЕНКО,
В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, Ю. ПРОКОПЕНКО (відповідальний секретар),
І. СОЧИВЕЦЬ, В. ЧЕПІГА (заст. головного редактора).

ВИДАВНИЦТВО
«РАДЯНЬСКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 441-82-14, 441-89-37, 441-89-38.

Адрес редакції: 252047, Київ-47, ул. Петра Нестерова, 4.

Для телеграм: Київ Перець.

Журнал «Перець» № 22 (1208)
(на українському мові)
Видавництво «Радянська Україна».

Видається з січня 1927 року.
Виходить двічі на місяць.

Здано до набору 15.10.85. Підписано до друку 05.11.85. БФ 09751. 70 × 108/8. Офсетний друк
2,8 умовн.-друк. арк. 14 умовн. фарб.-відб. арк. 4,1 обл.-вид. арк. Тираж 2284560 прим.
Зам. 05491.

© Журнал «Перець» 1985 р.

Рукописи не повертаються.

Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Ордена Леніна комбінат печатні видавництва «Радянська Україна». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Текст набрано із застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад»

Отсканирован redaktor
для rutracker.org

Мал. Л. СТОРОЖУКА

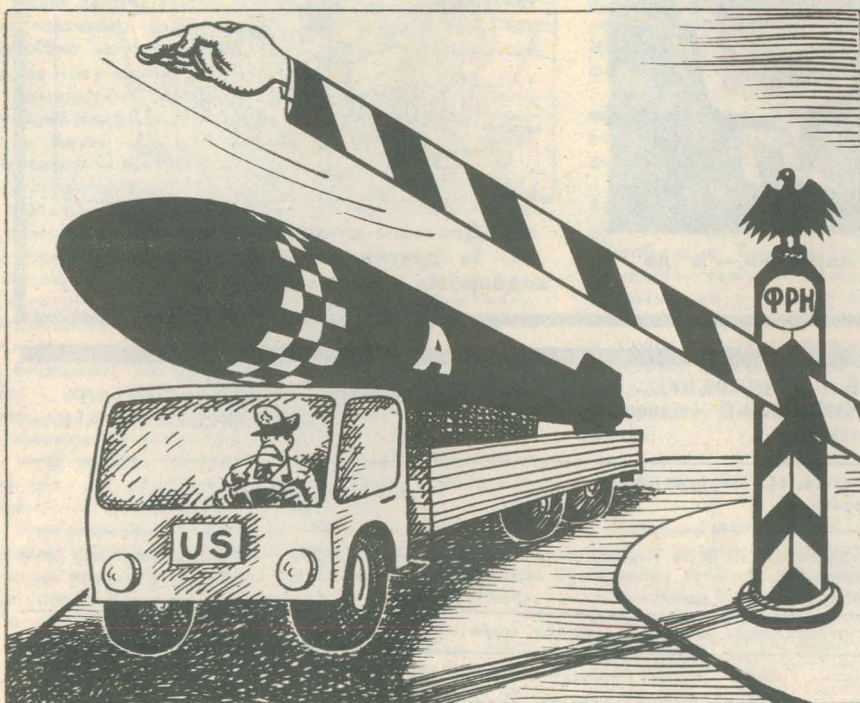
Мал. М. МАЛОВА

Зловісний клин.

Отсканировал reduktorer
для rutracker.org

Мал. М. МАЛОВА

Реваншистський шлагбаум.

— Бідолеха! Останньою краплею для нього стали мирні пропозиції Радянського Союзу.